

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 21 November.

DICERE VERBUM QUID VETAT?
HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18 November.

Eenigen tijd geleden is een Roman verschenen, getiteld: de *Baron de Sandau*, welke het Pruisisch Gouvernement heeft doen zamenstellen, om in deszelfs geest, de zaak der gemengde huwelijken te populariseren, en welk werk met verkwisting om niet is verspreid en uitgedeeld geworden. De geestelijkheid van het Bisdom van Pozen heeft de Catholijken dier Provincie tegen het gift, in dit werk vervat, willen waarschuwen en de volgende circulaire aan al de pastoors door het generaal Concilie gerigt.

» Onder het groot getal geschriften over de gemengde huwelijken, die in de laatste tijden, buiten ons Aartsbisdom verschenen zijn, en de leerstelling van onze heilige Godsdienst op onderscheidene wijzen aanvallen, onderscheidt zich bijzonder het werk getiteld: *Le Baron de Sandau*. Sedert eenigen tijd ziet men een groot getal exemplaren van dit geschrift in het Bisdom verspreiden. Redenerende over de onderscheidene tijdperken des menschelijken levens, onderzoekt hij de grondstellingen onzer kerk en tracht overal dezelve in een valsch daglicht door eenen vloeienden en bevalligen stijl te plaatsen, ten einde zijne lezers onverschillig (zoo niet meer) aan zulk eene belangrijke zaak als de heilige banden des huwelijks en de pligten, die daaruit voor de Catholijke partij voortvloeijen, te maken.

Al de genen die het getal Catholijken kennen, welke hunne pligten vergeten, en die zelf levende volgens de Catholijke Godsdienst, verlangen dezelve te zien bloeijen en onder de geloovigen toenemen, kunnen de noodlottige gevolgen van het lezen van dergelijke geschriften niet ontkennen, noch met onverschilligheid aanzien. Deze gevolgen zijn des te gewigtiger voor de oogen der administratie van het aartsbisdom, daar hetzelfde als eerste plicht is opgelegd, op de zuiverheid dezer beginselen onder de geloovigen te waken, en af te weren al hetgeen hun kan verzwakken, of op welke wijze ook nadeelig zijn.

Ten gevolge van een rescript van Mgr. onzen eerwaardigen aartsbisschop, onder dagteekening van den 14 September dezes jaars, gelasten wij uitdrukkelijk al de heeren pastoors en andere geestelijken, welke functien zij ook vervullen, zelfs dit werk niet te lezen, hetwelk de beginselen van de Catholijke Godsdienst aarrandt, maar ook hunne kudde van het lezen af te keeren en des noods door Sermoenen en gepaste onderwijzingen te beletten, dat het kwaad zich niet onder de geloovigen verspreide.

Deze circulaire zal aan al de geestelijken van het bisdom worden medegedeeld en de akte van beteekening aan ons binnen de vier weken, worden gezonden.

Pozen den 26sten September 1839.

Het algemeen Aartsbischoppelijk Consistorie.

(get.) KILINSKI.

— Den 15. October is de Cursus van het lijceum van Lucerne geopend, doch de heer *Fischer* heeft zich niet opgedaan en men weet noch waar hij is, noch wanneer hij terugkomen zal. Zou men niet kunnen veronderstellen, dat hij in navolging van zijnen meester en mededinger *Strauss*, in dezen of genen hoek der aarde de beloften van een pensioen van duizend zwitsersche franken verwacht?

Dr *Troxler* is ook van zijnen hoogleeraarsstoel voor de geschiedenis aan het lijceum te Lucerne vervallen, aangezien de kleine raad voorloopig dezen tak van onderwijs met dien der wijsbegeerte vereenigd heeft.

De heer *Fedorer*, benoemd rector der Catholijke scholen van het kanton Saint-Gall in de goede oude tijd van het radicalismus, heeft zijn ontslag gegeven. Ongetwijfeld heeft hij begrepen, dat eene te bekwaamere tijd gegevene demissie beter is, dan eene officiele uitnoodiging om dezelve te geven.

— Uit Berlijn wordt onder dagteekening van den 4 November gemeld.

De deputatie uit het groot hertogdom Posen, over welker pogingen men in die provincie groote hoop koestert, heeft bij den Koning nog geene audientie gevraagd, hetzij dat dezelve verhinderd is ge-

weest door de drie vreugdedagen, die bij gelegenheid van het driehonderdjarig feest der hervorming van Brandenburg hebben plaats gehad en den gezondheidstoestand van Z. M., hetzij dat dezelve een besluit heeft genomen om geheel af te zien van zich onmiddellijk tot den Koning te wenden en door andere middelen haar voorgestelde doel tracht te bereiken, hetgeen meer waarschijnlijk is.

(Gazette van Augsburg.)

— De *Leipziger Zeitung* deelt de volgende berigten uit Constantinopel van den 16den October mede:

Engeland, Oostenrijk en Rusland hebben een formeel traktaat gesloten, hetwelk niet alleen ten voorwerp heeft om de Ottomannische Porte deszelfs integriteit en onafhankelijkheid te waarborgen, maar des noods *Mehemed Ali* te noodzaken, om de houding van onderdaan en cijsbaar vassal van den Sultan wederom aan te nemen.

Dit traktaat zal eerlang worden bekend gemaakt. Men is nieuwsgierig te zien wat Frankrijk van dit verdrag, hetwelk zonder deszelfs kennis en tijdens de verandering van zijnen ambassadeur gesloten is, zeggen zal.

Men heeft gegronde redenen te gelooven, dat de grootste vertrouwelijkheid en zelfs de haat, welke lord *Ponsomby* tegen *Mehemed Ali* koestert, eenen grooten invloed op dit van Engeland waarlijk merkwaardig besluit heeft gemaakt.

(Deze tijding verdient echter nadere bevestiging. Brieven uit Constantinopel van dezelfde en zelfs van latere dagteekening, alsmede brieven uit Alexandrie maken van dit traktaat geen gewag).

ENGELAND.

L O N D E N, den 16den November.

Het is beslist dat de terugkomst van Prins *Albert* van Saxe en Coburg in Maart aanstaande alhier plaats zal hebben en wij kunnen uit eene authentieke bron verzekeren, dat het huwelijk van dezen jongelinge Prins met H. M. in de maand April, of in de eerste dagen van Mei zal voltrokken worden.

— Uit Newport wordt van den 12den November gemeld.

Wij vernemen uit eene goede bron, dat de nabuurschap van Merthyr gisteren is gestoord geweest. Men vreesde eenen opstand vóór de aankomst der troepen.

— Berigten uit Buenos Ayres tot den 24sten Augustus en uit Montevideo tot den 1sten September, houden in, dat de Franschen hetbeleg te Buenos Ayres even als te voren voortzetten.

Te Montevideo sprak men alleen over wreedheden, die door den president Rosas te Buenos Ayres gepleegd worden, en over de expeditie onder de bevelen van den generaal *Lavalle*, bestemd om zich van het grondgebied van Argentino meester te maken; doch de bedoelingen van den Kommandant waren nog een geheim.

— Tijdingen uit Rio Janeiro deelen het volgende mede;

De Paketboot *Sheldrake* is aangekomen. Volgens de brieven en tijdingen, welke zij uit Rio Janeiro van den 12den September en uit Fernambuco van den 10den October heeft overgebracht, was dit land in eenen zeer slechten toestand, uithoofde der mouterijen die men niet kan legengaan en vooral uithoofde de schatkist uitgeput was. De Ministers hadden allen hun ontslag gegeven, zich buiten taal bevindende om den stroom te kunnen tegenhouden.

— *John Lieweltin*, een der voornaamste hoofden van den opstand in Wallis, op wiens gevangenneming eene premie van honderd ponden sterling was uitgelooft, is te Neath gearresteerd. Bij de verhooren der vroeger gevangenen is gebleken, dat de opstandelingen velerlei pogingen hebben aangewend om de militairen op hunne zijde te krijgen, het welk echter gelukkig slechts bij zeer enkelen van uitwerking is geweest.

— Bijzondere berigten, alhier uit St. Petersburg ontvangen, luiden vredelievend. De graaf van *Nesselrode*, die grooten invloed op den Keizer uitoefent, zou den oorlog ontraden hebben, en het besluit van het Russisch Kabinet zou nu wezen, Konstantinopel niet te bezetten, maar ook niet te dulden dat eenige andere Mogendheden haren invloed op de beraadslagingen der Porte op eene overwegende wijze doe gelden.

— Uit jamaica zijn hier berigten tot den 4den October ontvangen. De afgetreden Gouverneur, sir *Lionel Smith*, had den 1sten dier

maand de Colonie verlaten. Zijn opvolger, sir *Charles Metcalfe*, die reeds den 22sten September was aangekomen, was met geestdrift ontvangen, en scheen veel kans te hebben om in zijne pogingen te slagen, ter vereffening der geschillen, welke de Wetgevers, de Kamers en de bevolking verdeelen.

— Te Mobile, in de Verenigde Staten, heeft op nieuw, voor de derde maal binnen zeer korten tijd, een hevige brand gewoed en verscheiden straten vernield. De oorzaak dezer elkander zoo spoedig opvolgende rampen schijnt in boosaardig opzet gezocht te moeten worden.

— In Brazilië heeft in het begin van September eene verandering van Ministers plaats gegrepen. De heer *Manuel Antonio Galvao* staat aan het hoofd van het nieuwe Kabinet. Te Rio de Janeiro was alles rustig, maar in de noordelijke provincien hadden de opstandelingen twee of drie dorpen, in de nabijheid van Maranh, in brand gestoken, en de troepen van het Gouvernement in verschillende kleine gevechten teruggeslagen.

FRANKRIJK.

P A R I J S den, 17den November.

Bij ordonnantie van den 9den dezer is de heer *Dousse d'Armanon*, grondeigenaar, geboren den 16den Mei 1810 te Bordeaux, departement de la Gironde, gemagtigd geworden om aan te nemen en te dragen de decoratie der ridder orde van den *H. Gregorius de Groote*, welke den 4den Junij jl. te Rome, door *Z. H. Paus Gregorius XVI* hem is verleend geworden.

De heer *Dousse d'Armanon* had reeds den 12den October 1836 den titel van *Graaf* van het H. Paleis en van het hof van Lateranen bekomen.

— De intekeningslijsten voor de gevlugte spanjaarden door de onderscheidene dagbladen der provincien en van Parijs medegedeeld leveren een totaal op van 101, 848 fr, 20 Centimen.

— Men leest in den *Courrier français*.

De tijding van het vertrek van een leger korps van 12000 Russen, afgetrokken van het leger van den Caucasus, en hetwelk bevel zou hebben bekomen om met geforceerde marschen naar Perzie op te rukken, is naar men verzekert bij een der ambassaden van Parijs aangekomen. Indien deze tijding zich bevestigt en men de echtheid daarvan kan waarborgen, kan men verwachten, dat binnen kort in het Oosten gebeurtenissen van het hoogste belang zullen plaats hebben.

Op die wijze kan men de voorbereidselen, en die kostbare wapeningen, welke met zooveel spoed in Rusland worden voorigezet uitleggen, en zulks op een tijdstip dat deze Mogendheid het meest met schulden overladen en met eene financiële crisis gekweld wordt en dat alles eenen vredehevenden uitslag aan de te Constantinopel geopende onderhandelingen schenen aan te duiden. Op die wijze wordt almede het bevel uitgelegd, hetwelk uit het hoofdkwartier generaal van Tiflis uitgevaardigd is, om de vijandelijkheden tegen de Circassiers op te schorten, met hun een vredes-traktaat of ten minste eenen wapenstilstand voor eenige maanden te sluiten.

— Sedert eenigen tijd is er in Italie veel spraak over de tegenwoordigheid van den Hertog van Bordeaux en zijne Moeder in de staten van den H. Vader. Men gelooft echter niet dat deze dubbele reis een staatkundig doel heeft, doch op het oogenblik dat *don Carlos*, de infant *don Sebastiaan* en het oude Carlistische hof gedwongen te Bourges blijven, moet de fransche diplomatie het oog gevestigd houden op de handelingen der vijanden van deze orde van zaken. Reeds maken de Correspondentien uit Weenen van den 5den ten dien aanzien eenige zeer beduidende aanmerkingen.

Het Oostenrijksche kabinet zal het laatste niet zijn, om in het belang van den vrede den Hertog van Bordeaux gestrengelijk te doen bewaken.

— De werkzaamheden omtrent de zamestelling van het ministerie in Spanje gaan zeer langzaam voort; men geloofde echter in eenige Salons, dat vóór den 15den het ministerie met vijf gematigden zou zijn aangevuld en dat de ontbinding der Cortes besloten was. De Heer *Arrazola* zal de spil zijn, waarop het geheele mechanismus dezer nieuwe organisatie zal draaijen en waarvan, naar men verzekert, de Hertog de *Frias*, de Markies de *Miraflores* en de Generaal *Lahera*, schoonzoon van den markies de *Zombrano*, oud Minister van Oorlog, gedurende de tien laatste jaren der regering van *Ferdinand den VII*, en die in Frankrijk is aangekomen, een deel zullen uitmaken.

Het plan der Oppositie is niet alleen om zich tegen de betaling der belastingen, maar men wil zich ook tegen de ontbinding der Cortes verzetten.

Bij het vertrek van den Koerier uit Madrid van den 9 November verzekerde men dat de Heer de *Toreno*, geraadpleegd over de Crisis, van gevoelen was de Cortes niet te ontbinden en een gemengd ministerie zamen te stellen.

BELGIE.

BRUSSEL den 18den November.

De Kamer der afgevaardigden heeft zich nog altijd met het onderzoek der volmagten bezig gehouden.

— Den 25 October heeft de graaf *d'Outremont de Wegimont*, buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris van Z. M. den Koning der Belgen de eer gehad zijne geloofsbriefven aan Z. K. K. H. den groot Hertog van Toskanen te overhandigen.

— HH. HH. de Prinsen *Ernst* en *Albert* van Saxon-Coburg-Golba, neven van Z. M. zijn alhier aangekomen en aan het paleis afgestapt.

De minister van Buiten- en Binnenlandsche zaken heeft zich ten 5 ure naar het Paleis begeven en de eer gehad aan de doorluchtige reizigers, van wege den Koning, het groot kruis der *Leopold* Orde te overhandigen.

— Men verzekert, dat een Engelsch Kabinets-Koerier, alhier aangekomen, met dépêches is vertrokken, aankondigende het tijdstip van het huwelijk der Koningin *Victoria* met hareu neef *Prins Albert* van Saxon-Coburg, tweeden zoon van den regerenden Hertog van Coburg-Golba.

(C. de Hambourg).

— Wij vernemen, dat te Madrid een afgevaardigde van vele rijkhuizen uit Belgie is aangekomen, belast om naauwkeurige informatien in te winnen ten aanzien der nationale goederen die te koop zijn, vermits die huizen het voornemen hebben daarvan te koopen.

(El castellano van den 9).

De *Messenger de Gand* meldt dat de fransche politie eene huiszoeking gedaan heeft in de gemeente Looz, bij den heer *D'Herbigny*, oud Secretaris generaal der prefecture van het Noorden, die ten allen tijde betrekkingen met de heethoofdige orangisten te Gent heeft gehad. Het gentsche dagblad voegt er bij, dat men bij den Heer *d'Herbigny* niets gevonden heeft, dan eene correspondentie met den Hertog *de Choiseul* en eenige brieven van den Generaal *Goblet*.

— De wijding van Mgr *Laurent*, Bisschop van Chersonese *in partibus*, welke op den 30sten dezer maand bepaald was, zal eenden 27 December, de feestdag van den *H. Joannes* plaats hebben. Mgr de Bisschop van Luik zal de wijding verrigten en geadsisteerd zijn van Mgr Graaf *d'Argenteau*, Aartsbisschop van Tyrn van Mgr den Bisschop van Namen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 20den November.

Men meldt uit 's Gravenhage den 15den November.

Men verneemt dat, uit 's Konings naam en van wege Hoogsteden zelve, aan de 10de afd. infanterie een vaandel zal worden uitgeleend, ter vervanging van dat geene hetwelk gemeld corps, bij de capitulatie der citadel van Antwerpen, op het einde des jaars 1833 heeft verloren.

— Bij koninklijk besluit van den 9den dezer is aan den Heer *L. S. A. Holtrop*, een octrooi voor den tijd van vijftien jaren verleend, op de invoering in dit Rijk van eene uitvinding om het gehekelde vlas of zoogenaamde werk en noppen van het vlas en van hennep te brengen tot den staat van enkele vezels, ten einde die vezels door gewone werktuigen te kunnen spinnen tot draden van alle nummers en kwaliteit, en om die draden te gebruiken op dezelfde enden als andere draden.

— Reeds vroeger zijn aan de daarbij belanghebbenden de vereischte maatregelen voorgeschreven omtrent den verkoop en het weren der vleeschhallen en van de vleeschmarkten van rundvee, hetwelk door de longziekte is aangetast, ten einde voor te komen dat het in consumtie gebragt worde. Om de uitvoering van voorschreven maatregelen zooveel mogelijk te verzekeren, heeft Z. Exc. de Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, het noodig geacht de Rijks schatters van het slagvee, door tusschenkomst van de ambtenaren der directe belastingen enz., om zoodra aan hen eenig geval door eene besmettelijke ziekte aangetast, ter schatting wordt aangeboden, daarvan zonder evenwel de schatting te weigeren, daaraan het hoofd van het plaatselijk bestuur kennis te geven, met een gawe, zoo veel mogelijk, van de signalementen der beesten en de namen der eigenaars of aangevers enz.; zijnde de stedelijke verdere plaatselijke besturen tevens aangeschreven, om bij het vangen van zoodanige aangift, deswege onverwijld proces-verbaal op te maken en tegen de eigenaars of aangevers volgens de wet te handelen.

(Rotterdamsche Courant).

— Bij koninklijk besluit is bewilligd in de aan Z. M. voorgedragen vergrooting van het maatschappelijk kapitaal der grofsmederij te Leiden, met eene som van f 100,000, waardoor het bepaald wordt op f 300,000, verdeeld in 300 aandeelen, ieder groot f 1000.

— Z. M. aan den heer *W. J. Verboon van der Zande*, te Gravenhage, een octrooi verleend hebbende voor den tijd van tien jaren, op de uitvinding van eene verbeterde zamenstelling van asphalt, om te dienen tot bestrating van wegen, pleinen enz., en door hem genaamd asphaltische ijzergrond. is van dat octrooi, bij Zr. Ms. besluit van 16 October laatsleden, n.º 95, als mede-eigenaar erkend en gehomologeerd de heer *J. Mannesse*, adjunct-commies bij het departement van binnenlandsche zaken.

— Tot ontvanger der rijnvaartregten te Lobith is benoemd de heer *B. Walraven van Empel*, tot dusverre opziener der rijnvaart te Gorinchem, en zulks in plaats van wijlen den heer *H. Castantien*.

— Bij circulaire zijn de respectieve ontvangers der Rijks belastingen aangeschreven om zorg te dragen, dat al de door hen uitgegeven wordende accijns-biljetten voor het gemaal behoorlijk aan den stok in het register worden gehecht, bij verzuim waarvan hun eene boete zal worden opgelegd, uitgezonderd voor biljetten die bij een proces-verbaal zijn overgelegd of niet bij de ontvangers zijn ingekomen.

— De brieven van Londen van Zondag houden in, dat al de Kabinetsministers in die hoofdstad verwacht werden. ter bijwoning van een Kabinetsraad, die den 18 dezer over gewigtige en dringende aangelegenheden aldaar moest gehouden worden.

ONDERDRUKKING VAN HET CATHOLICISMUS IN RUSLAND.

De volgende belangrijke brief leest men in het dagblad *l'Univers*, welken wij der overneming wel waardig achten.

Aan den Redacteur van den *l'Univers*!

Mijn Heer.

In uw nummer van den 6den dezer maand, sprekende over de vervolgingen, waarvan de Keizer van Rusland den loop tegen de Catholijken voortzet, brandmerkt gij op vele gronden zekere dagbladen die zich als verdedigers van zulk eenen voor de Kerk verschrikkelijken onderdrukker voordoen. Om nog te meer hetgeen gij ten aanzien dier vervolgingen, welke ongelukkiglijk te zeer bewaarheid zijn geworden, te ondersteunen, vraag ik aan uwe lezers de vergunning om hun iets te doen kennen, over den staat waar toe de Catholijken der zuidelijke gewesten van Rusland gebragt zijn. De bron, waaruit ik put, verdient het hoogste vertrouwen. Het zijn de *jaarboeken ter verspreiding des geloofs*, het nummer van Julij jl.

In eenen brief, geschreven uit Persie aan den Directeur der *Annales*, door den Heer *Boré*, belast door de academie der inschrijvingen eener wetenschappelijke zending, in het Oosten, leest men het volgende:

„ Alvorens de Russisch-Armeniaansche Provincie te verlaten, zal ik eenige woorden over de Catholijke-Armenianen zeggen, die aldaar op het tijdstip van den laatsten oorlog de wijk genomen hebben. Hunne gesteldheid is hagchelijk.

Zij hebben, nu acht jaren geleden, den grond van Turkije verlaten, hopen in de staten eener Christelijke mogendheid eene verzachting in hunne rampen te vinden; doch zij zijn in hunne hoop te leur gesteld, en zie hier dat zij thans zoo ver gebragt zijn, om het musulmannische juk te betreuren. Inderdaad, indien het Gouvernement alnog de priesters, die de uitgewekenen hebben vergezeld, dult, laat het niet toe dat zij met hunne overigheden, die in het Ottomannische rijk verbleven zijn, onderhandelen en verbiedt zorgvuldiglijk allen toegang op het grondgebied voor elk nieuw priester.

Ik heb daarvan het bedroevend bewijs, op het tijdstip mijner quarantaine gehad, toen ik mijnen deugzamen reisgezel, de Heer *Scafi* (een Lazarist), op last van den gouverneur van Tiflis, van den Russischen grond, uithoofde hij wist, dat hij missionaris en Roomsche Priester was, verdreven zag. „ Ik noodig uwe lezers nog nlt, om de bijzonderheden door denzelfden schrijven over dit onderwerp, bladzijde 428 en volgende van het voor aangehaald artikel der *Jaarboeken* in te zien.

Een ander, zoo het mogelijk is, nog meer stellig stuk, is een brief van den Heer *Hillereau*, Aartsbisschop van Petra, Vikaris Apostoliek van Constantinopel, onder dagteekening van den 19den Julij 1839, hetwelk wij nopens zijne Apostolische reis alhier laten volgen.

„ Ik heb mij eerst naar het verst afgelegene punt begeven, naar de niterste grenzen der zwarte zee, alwaar een gedeelte van het oude Colchide, thans Georgie, aan mijne jurisdictie is onderworpen; het overige gedeelte van Georgie maakt eene afzonderlijke zending uit; doch de landstreek, aan mij onderworpen, maakt een gedeelte van het Russische Keizerrijk uit, en daar de staatkunde van het Russische Gouvernement daartoe strekt, om de algemeenheid van deszelfs onderdanen tot de schismatische Godsdienst, waarvan de Czar het hoofd is, te leiden, ten einde hun door de belijdenis van

en door dezelfde eeredienst in een eenig ligchaam te vereenigen en hen van andere natien los te rukken, is de toegang tot deszelfs grondgebied aan de Catholijke missionarissen verboden. Ten gevolge dezer hinderpalen, heb ik mij te Trebisando moeten ophouden.

Alzoo werkt de Keizer van Rusland krachtdadiglijk, of op eene heimelijke wijze, doch altijd met volharding, zoo ten Westen, als ten Noorden, om het Catholicismus in zijne staten te vernietigen. Niets is meer zonneklaar en deze vervolging bewijst zulks ten duidelijkste. Men mag derhalve hopen, dat de dagbladen, die zich Catholijk noemen en tot heden getoond hebben de warmste voorstanders van Keizer *Nikolaas* te zijn, thans beter ingelicht, voor het vervolg meer omzigtigheid in hunne lofspraken van den grootsten Vervolger der Kerk op dit tijdstip zullen aan den dag leggen.

Zijt verzekerd, Mijn Heer, enz.

Parijs den 13den November 1839.

D.

AL WEDER EENE NIEUWE KERK.

„ Volgens een berigt uit Berlijn, afkomstig van iemand, die om trent kerkelijke aangelegenheden en het kerkelijk leven doorgaans vrij wel onderrigt is, deelt men onder meer andere kerkelijke zaken, de vrij belangrijke bijzonderheid mede, dat men in Pruisen niet alleen denkt, maar ook daadwerkelijk werkzaam is aan de oprigting eener van Rome geheel onafhankelijke Duitsch-Catholijke kerk, waaraan men reeds lang behoefte heeft gevoeld.

Dit berigt wordt ons als zeer belangrijk in de *Bredasche Courant* medegedeeld, en door de uitvoering daarvan, zullen wel zeker ook alle kerkelijke moeilijkheden ophouden.

Dat de Koning van Pruisen reeds bijna 20 jaren van dit plan zwanger is geweest, is bekend; op dien tijd is er zelfs sprake geweest, dat het Hof van Pruisen tot de Catholijke kerk, wilde terugkeeren, maar niet als een onderdanig zoon der kerk zoo als voormaals de bekeerde Vorsten, maar als het Hoofd van dezelve. — Hij wilde Paus van de Catholijke kerk in zijne staten zijn. — Hij was overtuigd, dat de Luthersche kerk versleten was, en van de noodzakelijkheid eener kerkelijke autoriteit, die ten minste voor eenigen tijd de eenheid in de kerk konde bewaren.

Zijn plan niet kunnende bereiken, is hij er op bedacht geworden, om de onderscheidene protestantsche kerkgenootschappen tot eene Evangelische kerk te vereenigen, en door het gedeeltelijk aannemen van het uiterlijke van de R. C. kerk, het tot die hoogte te brengen, dat de Catholijken daartoe ook allengskens zouden toetreden. — met het eerste is het Zijne Hoogst genadige Majesteit gedeeltelijk gelukt, en was reeds op een voor hem goed spoor, om ook rekkelijke R. C. kerkvoogden en geestelijken aan te winnen.

Clemens August van Keulen heeft zijn plan doen schipbreuk lijden, en deze door zijn manmoediggedrag heeft de Roomsche Catholijken uit hunnen slaap van onverschilligheid gewekt, en eenen *Martinus* van Posen, als eenen verdediger der oude kerk, als eenen Apostel van Christus, doen optreden.

De hierboven gemelde berigtgever kan wel onderrigt zijn, dat men nog zwanger gaat van het oprigten eener *Duitsch-Catholijke kerk*, maar deze staatsman is zeker niet zeer ervaren in het kerkelijke. — Door die Duitse Catholijke Kerk, onafhankelijk van Rome te maken, houdt zij op de Catholijke kerk, door den Zaligmaker gesticht, te wezen of kan en zal het nooit worden. — De kerk zonder Paus, is gelijk aan een koninkrijk zonder Koning, aan een gebouw zonder fundament.

Dat men sedert lang daartoe behoefte gevoelt, kan alleen waar zijn bij diegenen, die in het plan van *Frederik Wilhelm* deelen, maar geenzins bij de Roomsche Catholijken, die op de beloften van den Zaligmaker vertrouwen, dat de poorten der Hel tegen de kerk niets vermogen, en dus veel minder een Koning van Pruisen, zoo als een tijdvak van achteen eeuwen heeft bewezen.

Dezer dagen hebben wij het elfde eeuwfeest gevierd, dat door eenen zendeling van Rome, de *H. Willibrordus*, de Catholijke godsdienst in Nederland is verkondigd. Deze godsdienst heeft vooral in dit land van *godsdienstige* en burgerlijke vrijheid ook hevige stormen doorgestaan, en geweldiger dan een Koning van Pruisen in deze tijden kan verwekken, en het scheepje van *Petrus* is niet bezweken. — Wel is waar, dat een aantal geloovigen buiten boord gevallen zijn, die nu dezer dagen daarover in Pruisen het derde eeuwfeest gevierd hebben, ofschoon de drenkelingen op verschillende kusten zijn aangeland, en sedert zich nimmer op een en hetzelfde schip hebben kunnen vereenigen. — De Koning van Pruisen mag nu daartoe het plan hebben ontworpen, maar het ontbreekt hem aan een Roer (de bijstand en de belofte van den Zaligmaker,) en kan niet anders eindigen, dan onder de vervolgers der kerk te worden gerangschikt.

I E T S

voor Aardrijkskundigen over een gedeelte van Afrika.

Zoo als de Dagbladen gemeld hebben, heeft Z. K. H. de Hertog van Orleans, de Stad Algiers den 6 October verlaten. Nadat zijne Koninklijke Hoogheid Bougie, Gitelli, Stora, en Philipstad had bezocht was de Prins uit deze laatste plaats vertrokken met de troepen die voor de expeditie bestemd waren. Van Philipstad (*Philippeville*) naar Constantine, en van deze stad naar Algiers telt men 120 en eene halve mijl:

	Kilom.
Van Philippeville naar Constantine.	82,00
Van Constantine naar Milach.	36,25
Van Milach naar het Kamp van Benikecha.	25,75
Van Benikecha naar Djimila.	32,00
Van Djimila tot Setif.	34,00
Van Setif tot het Kamp van Bousellann.	27,25
Van het Kamp van Bousellann naar het Kamp van Medjana.	34,75
Van het Kamp van Medjana naar het Kamp van Bouketen.	34,50
Van het Kamp van Bouketen naar het Kamp van d' Oued-Mellelou.	17,00
Van het Kamp d' Oued-Mellelou tot Kef-Radjila.	29,00
Van Kef-Radjila naar l' Oued Erroukhan.	33,25
Van l' Oued Erroukhan naar Benhini.	30,75
Van Benhini naar Fondouck.	32,00
Van Fondouck naar Algiers.	34,00

Totaal. 482,50
(120 en eene halve mijl).

Aan het Bureau van den Noord-Brabander is voor den opbouw der R. C. kerk te Schafhausen van P. B. c. s. ontvangen de Somme van f 5,00.
Bedrag van ons vorig nummer. f 30,00.

Te zamen f 35,00.

ADVERTENTIEN.

*** Heden verlost voorspoedig van een' welgeschapen Zoon **M. A. VAN MEERWIJK**, Echtgenoot van **G. H. J. DECKERS**.
's Bosch,
15 November 1839.

*** Getrouwd

J. H. LAFFERTEE,
met
W. C. TERWINDT.

Pannerden 19 November 1839.

Eenige kennisgeving.

*** Bij **C. C. RIJKE**, Boomkweker te Boxmeer, zijn te bekomen alle soorten van **FRUITBOOMEN** in alle vormen, als Hoogstammen, Halfstammen, Komboomen, hooge en lage Leiboomen, Mantjes Appelen en Peren, en verders alle soorten van wilde **FRUITBOOMEN**, daarbij een groot assortiment **HEESTERGEWASSEN** voor Engelsche Plantaadjen, ook **HEESTERS** voor opgaande Boomen, als Larix, Eiken, Ypen, Eiken Pyramide, Populier in soorten, fijne Mast- of Dennen in verschillende soorten, Esschen, Eschdoorn, Abeelen en Lindeboomen, Kastanje Equine, Benkenboomen, etc. etc. Ook een groot getal van Rozen in soorten, Aardbezen, dito Aspergien 1 tot 2 en 3 jaar.

*** Bij **VAN GULICK en HERMANS**, Boekhandelaars te Breda, zal nog in den loop van het Jubeljaar 1839, worden uitgegeven een **EEREMONUMENT** tot hulde aan den Apostel der Nederlanden, den **H. WILLIBRORDUS**, Lithographisch in kleur bewerkt, ter Steendrukkerij van **H. J. BACKER** te Dordrecht, en behalve de afbeelding des Heiligen, in **acht medaillons**, de voornaamste trekken uit zijn leven voorstellende, prijs f 2,50, vrachtvrij alom te leveren, op groot folio velin papier, en begeleid door een fraai gedrukte verklaring; tot primo December dezes jaars staat de inteekening bij de Uitgevers en alle voornaamste Boekhandelaars in dit rijk open.

*** De Ondergeteekende, op de Kruisstraat Letter G. N 21. gewezen Compagnon van het huis **VERNERT MIVION** en **VAN DER VEN**, verzekert bij deze aan het geëerd publiek door zijne uitgebreide relatien met de **CRISTAL** en **GLASBLAZERIJEN** en door Stoomgedrevene Cristal Slijperij te **Maastricht** gevestigd, eene zeer Prompte en Civiele bediening in alle soorten van **CRISTAL** en **GLASWERK**, **LAMPEN**, **BALLONS**, **TAFEL**, **DESSERT** en **DRINKSERVIESEN**, in allen Smaak of in Modellen aan diegenen, welke hem met hunne orders, hetzij in het groot of klein zouden willen vereeren; verder verzekert hij door eene nu geregelde Communicatie van vervoer op **Maastricht** eene spoedige bediening in alle bij te makene stukken voor alle Dessert- en Drinkserviesen enz.

VERNERT.

Te 's Hertogenbosch, bij **D. A. A. DE ROOY**, Boek- en Courantdrukker.

*** Wordt gevraagd in de nabijheid van 's Hertogenbosch voor twee **PERSONEN** en een **KIND** van circa 6 Jaren, Kost, Inwoning, Vuur en Licht, Bewassing en Bediening, tot behoefte diend twee Bedden en afzonderlijke Slaapplaatsen; met opgave der hiervoor verlangde vergoeding, adresseeren zich bij **D. A. A. DE ROOY**, Drukker en Uitgever dezes, met *franco* Brieven onder Letter B.

Granenmarkt.

Te Amsterdam van Maandag den 18den November.

Tarwe aan cons. verkocht, als voren: 128 p. b. Pools. f 366, 370; 128 p. n. Rijn f 348; 125 p. j. Norder f 328 bij partij; 124 p. n. Gron. f 315; 119 p. Vries. f 300; 128, 130 p. Kub. f 296; 305; 129 p. o. p. Pommer f 380; 119 p. o. dito f 316.

Rogge bij vorige prijzen, 118, 121 p. Pruis. f 151, 167; 118 p. j. Drentsche f 163; 119 p. Riga f 169 in entr.; 119 p. Pr. Pommer f 169.

Garst schaar, niets in omgegaan.

Haver in een doen; 78 p. o. Voer f 103.

Boekweit als voren 120, 123 p. n. Holst. f 210, 220.

Koolzaad in een doen; Triester 34 p. st. op 9 val dadelijk 57 p. st.

Lijnzaad in een doen; 112 p. Tilsch f 275; 106 p. Dantz. f 245; 111 p. Koningsb. f 225.

Raapolie goed prijshoudend; pr. 6lw. f 34; Vlieg. f 33 a 1/4; Dec. f 32 1/2; Mei f 32 1/2.

Lijn-Olie per 6lw. f 29; Vlieg. f 28 a 1/4. Hennep-Olie per 6 w. f 33 1/2; Vliegend f 32 1/2.

Raapkoeken f 70 a 76; Lijnkoeken f 9 a 11 1/2.

De prijzen der granen zijn te *Eindhoven*, den 19den geweest:

Rogge.	f 6-50 a 0-00.
Boekweit.	- 5-00 a 0-00.
Haver.	- 3-20 a 0-00.
Het Nederlandsch pond Boter.	- 0-58 a 0-64.
De 4 ————— Rogge Brood	- 0-36 a 0-00.

De belgische fondsen van den 19 dezer te Brussel de 5 pCt. 101 de 4 pCt. 92 1/2 de 3 pCt. 70 1/2. De Ardoins 25 1/2, 5/8.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag den 18den November 4 1/2 Ure.

Werk. Sch. 2 1/2 pCt. 51 1/2, 1/4, 1/8. Dito. 5 pCt. 98. Kansbilj. f 23 1/2. Am. Synd. 4 1/2 pCt. 92 1/2, 1/4. Dito. 3 1/2 pCt. 76 1/2. Handelm. 162 1/2, 1/4 Oost-Indie. 5 pCt. 94 1/2, 1/4, 1/8. Rijn Spoorweg. 96 1/2. Ardoins 85 p. st. 26 1/2, 1/8. Oude Russen. 103 1/2. Roebels 6 pCt 67 1/2. Braziliën 74 1/2. Columb. 19 1/2.

Latere Berigten.

PARIS den 18 November.

De Hertog van *Orléans* heeft de uitnoodiging van den maire van Lyon aangenomen. Hoogstzwarete wordt tegen den 18den aldaar verwacht en vertrekt den 23sten. HH. KK. HH. Mevrouw de Hertogin van *Orléans* en de Hertog van *Nemours* zullen den Vorst te gemoet gaan.

De heeren *Achilles* en *Lucien Murat* en de Gravin hare zuster bevinden zich sedert vele dagen te Marseille.

De Hertogin van Berrij is op nieuw bevrucht.

— Men weet dat er tegenstrijdige berigten omtrent den Graaf *d'Espagne* hebben geloopt sedert hij door de junta zijne bestemming heeft bekomen. Heden leest men de volgende regels in den *Temps* in antwoord op hen, die gelooven dat deze Carlistische Chef in Frankrijk aangekomen was.

» Men schijnt de zekerheid te hebben, dat hij zich verborgen houdt in een dorp bij de Spaansche grenzen, niet durvende ten voorschijn komen noch onder de soldaten, die hem verbannen hebben, noch onder hun die hij overwonnen heeft, noch op nieuw eene verblijfplaats in een land zoeken, waarvan hij de gastvrijheid zoo schandelijk heeft geschonden.

Een ander Dagblad uit Toulouze deelt den dood van den graaf *d'Espagne* mede. Men leest ten dien aanzien in *l'Emancipation* van den 14 dezer: Den 1 November is de graaf *d'Espagne*, dwalende op de bergen, herkend en overgeleverd, vlugtende in de nabijheid van eenige Compagnien van Bepdel-Oli, aangevallen en gebonden, met een ponjaard doorboord en van de steile rotsen van Coll du Nargo, tusschen de gehuchten van Oriane en Orgacia, nedergeworpen; zijn ligchaam is tusschen den hollen weg gevonden.

BRUSSEL, den 18den November.

In de zitting van de tweede kamer der vertegenwoordigers van heden is men overgegaan tot de benoeming van een president en twee vice Presidenten. Zie hier het resultaat der stemming voor het voorzitterschap. De Heeren *Isidorus Fallon* 45 stemmen; *Dubus aîné* 28; *Devaux* 1; *de Behr* 1; bij gevolg is de Heer *Isidorus Fallon* tot President der kamer geproclameerd; daarna ging men over tot de benoeming van twee vice-Presidenten.

De heer *Dubus* bekam 47 stemmen en werd eerste vice-president geproclameerd. Niet een ander lid de volstreckte meerderheid bekomen hebbende, is men tot eene tweede stemming overgegaan waarvan de uitslag bij het vertrekken van den post nog niet bekend was.

Heeren Geabonneerden buiten de Stad, die het bedrag van het met ultimo **SEPTEMBER** 1839 verschenen *Kwartaal* nog niet hebben overgemaakt, worden verzocht hetzelfde vóór den 1sten **DECEMBER** *Franko* in te zenden, ten einde geene vertraging of staking in het ontvangen dezer Courant te ondervinden.